

RIJEČ UREDNIŠTVA

Ovaj 20. broj časopisa *Fontes. Izvori za hrvatsku povijest* zaključuje seriju objavljivanja registara Zadarskoga i Splitskoga kaptola (*Registra medievalia Capitulum Iadre et Spalati*), koju je Hrvatski državni arhiv započeo prije gotovo deset godina. Inicijativu za pokretanje serije dali su Mladen Ančić i Damir Karbić, a tadašnji ravnatelj HDA-a i glavni urednik *Fontesa* Stjepan Čosić, shvativši i sam vrijednost toga neobjavljenoga gradiva, dao im je veliku podršku. Slijedom dogovorene suradnje dosad su objavljeni:

1. Registar Artikucija iz Rivignana / Registrum Articutii de Rivignano, priredio Mladen ANČIĆ, *Fontes. Izvori za hrvatsku povijest* 11 (2005): 79–313.
2. Velika bilježnica Zadarskog kaptola / Quaternus magnus Capituli Iadrensis, priredili / ediderunt Damir KARBIĆ, Maja KATUŠIĆ, Ana PISAČIĆ, *Fontes. Izvori za hrvatsku povijest* 13 (2007): 5–296.
3. I. Registar Petra de Serçane / Registrum Petri de Serçane, II. Vannes quondam Bernardi de Firmo, III. Nicolaus Benedicti, priredio/edidit Mladen ANČIĆ, suradnici Nikola JAKŠIĆ i Ivan MAJNARIĆ, *Fontes. Izvori za hrvatsku povijest* 15 (2009): 7–232.
4. Registar Trottis – Prandino / Registrum Trottis – Prandino, priredili / ediderunt Damir KARBIĆ, Maja KATUŠIĆ, Ivan MAJNARIĆ, *Fontes. Izvori za hrvatsku povijest* 18 (2012): 7–220.

U ovom završnom, petom svesku serije Mladen Ančić priredio je svezak 64, koji se čuva u Kaptolskom arhivu u Splitu. U njem su sabrani ostatci registara Splitskoga kaptola iz 14. i 15. st., odnosno 63 isprave nastale od 14. studenoga 1369. do 27. ožujka 1412.

O važnosti takve vrste gradiva već je bilo riječi u uvodnom tekstu prvoga sveska serije, *Fontes. Izvori za hrvatsku povijest* 11(2005). Kaptoli su kao »vjero-dostojna mjesta«/»mjesta javne vjere« (*loca credibilia*) središnja mjesta u kojima pojedinci obavljaju različite pravne poslove (osobito iz domene pravno-imovinskih odnosa). Na prostoru Dalmacije djelovali su Kninski, Ninski, Skradinski, Splitski i Zadarski kaptol. No za razliku od kontinentalnoga dijela, gdje je ta vrsta javne djelatnosti pripadala gotovo isključivo kaptolima, u Dalmaciji su je obnašali i bilježnici. U ovih pet svezaka objavljeno je preko pet stotina isprava, od kojih je većina bila

potpuno nepoznata znanstvenoj javnosti, poglavito zbog različitih mjesta njihova čuvanja. Naime, gradivo koje smo objavili u časopisu čuva se u nekoliko baštinskih ustanova u trima hrvatskim gradovima: u Zadru u Znanstvenoj knjižnici i Državnom arhivu, u Zagrebu u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te u Splitu u Nadbiskupskom arhivu.

Kao ne manje bitnu sastavnicu pripreme ovih izdanja valja istaknuti i uvodnu studiju o Splitskom i Zadarskom kaptolu autora Mladena Ančića, objavljenu u prvom svesku ove serije, što s objavljenim i kritički obrađenim gradivom čini zaokruženu cjelinu.

Nadamo se kako će objavljeno gradivo donijeti nove spoznaje, ali i pobuditi interes za veća istraživanja hrvatske srednjovjekovne povijesti. Također vjerujemo kako će ovaj časopis i ubuduće okupljati gradivo koje ima zajedničku provenijenciju, ali različito mjesto čuvanja.

Naposljetku koristimo priliku da zahvalimo svim priređivačima, a osobitu zahvalu za objavu preslika isprava iz Kaptolskog arhiva u Splitu upućujemo don Slavku Kovačiću, voditelju Nadbiskupskoga arhiva u Splitu.